

El Acebuchal, het spookdorp dat uit zijn as herrees.

Salares.

Van dorp naar dorp in de **Axarquía**

Andalusië heeft wandelaars meer te bieden dan de Alpujarras en de Sierra Nevada. De Axarquía bijvoorbeeld: een bergstreek ten noordoosten van Málaga met oogverblindend witte dorpen en een klimaat zo zacht dat er zelfs in de winter van alles in bloei staat.

→ Tekst en foto's Ignace Fermont

De terrassen rond Sedella zijn verrassend groen.

GR 249

Sedella glinstert in de ochtendzon. Alle gevels zijn gekalkt in het witste wit, oranje-rode dakpannen bedekken de zacht hellende daken. Geen enkel huis valt uit de toon. Een dorp als een prentkaart. Ik slenter door de stille steegjes, van het ene fotogenieke hoekje naar het andere. De thermometer wijst twintig graden aan. Geraniums en bougainvillea's staan volop in bloei. Het is eind november en toch lijkt de zomer hier nog maar net voorbij. Verwonderlijk is dat niet, de Axarquía, ten noordoosten van Málaga, is een van de warmste streken van Andalusië. De zomers zijn er droog en heet, de

winters zeer zacht. Kortom, de ideale bestemming voor een wandelvakantie in de donkerste maanden van het jaar.

Drie dagen GR 249 volgen tot aan de Middellandse Zee, dat is mijn plan. Ik ga op zoek naar een GR-teken aan de rand van Sedella. Dat kost me meer moeite dan verwacht. Tien minuten lang loop ik alleen maar rondjes. Uiteindelijk zet een voorbijgangster me op het juiste spoor en ligt de bewoonde wereld achter me. Voor me rijst de Maroma op. De boomloze tweeduizender is het hoogste punt van de Sierra Tejeda, een van de drie bergketens die samen het *Parco Natural de las Sierras Tejeda, Almijara e Alhama* vormen. Het grootste deel van mijn tocht loopt binnen de grenzen van het natuurpark.

Arabisch erfenis

Ik daal af naar een oude Romeinse brug en klim vervolgens naar een heuveltop. Het zicht reikt tientallen kilometers ver, tot aan de zee. Witte dorpen kleven tegen de bergflanken, als vlekjes sneeuw. Aan de overkant van het dal ligt Sedella, omgeven door verrassend groene landbouwterrassen, een erfenis van de Arabieren. Zij introduceerden in de middeleeuwen de terrasbouw, samen met een ingenieus systeem van irrigatiekanaaltjes, de zogenaamde 'acequias'. In een bosje wat verderop kom ik een eerste kanaaltje tegen. Ik volg het stroomafwaarts. Op goed geluk, want ik ben het spoor van de GR alweer bijster. Gelukkig laat mijn oriëntatiegevoel me deze keer niet in de steek en krijg ik al gauw Salares in het vizier. Ook in dit witte dorp kan je niet naast de invloed van de Arabieren kijken. Blikvanger is de kerk in mudejarstijl, met een voormalige 13de-eeuwse minaret als toren. Wat verder ligt een ander staaltje van Arabische bouwkunst: een middeleeuwse boogbrug over

de Rio Salares.

Via een steeneikenbos verlaat ik het schaduwrijke dal. Boven heeft de zon weer vrij spel. Stekelig struikgewas bedekt de warme hellingen. Hier en daar groeit een eenzame pijnboom. Dit is het Andalusië zoals ik het me voorgesteld had: droog en rotsachtig, geurend naar salie, tijm en rozemarijn. Voor de landbouw zijn deze gronden te dor. Alleen wijnstokken en olijf- of amandelbomen gedijen hier.

De GR leidt me naar de vallei van de Rio Cajula. Hier is het beeld helemaal anders. Het smalle riviertje kabbelt rustig tussen metershoge oleanders, avocadoplantages en pompoenveldjes. De sinaasappelbomen langs het pad hangen vol rijpe vruchten. De Axarquía toont zich van zijn groenste en vruchtbaarste kant. Een geresatureerde Romeinse brug brengt me naar de overkant van het dal. Ik volg een stukje oude

Zo had ik me Andalusië voorgesteld: droog en rotsachtig, geurend naar salie, tijm en rozemarijn.

heirbaan die zigzaggend de dalflank opklimt. Boven ligt *Canillas de Albaida* te soezen in de middagzon. De witte muren doen pijn aan de ogen.

Cómpeta

Bij valavond wandel ik *Cómpeta* binnen. Het levendige dorp is het grootste van de omgeving. De terrassen op het gezellige kerkplein zitten vol.

Eind november, de oogsttijd komt eraan.

Wandelaars op de Cerro Gavilan.

Ik vang opvallend veel Engelse klanken op. En morgen kan ik in de pub om de hoek zelfs naar de voetbalwedstrijd Aston Villa – Southampton kijken, lees ik op een bord. “Van de 4000 inwoners zijn er 1200 buitenlanders, inderdaad vooral Engelsen”, beaamt Joost Schepel, een Nederlander die zo’n vijftien jaar geleden in Andalusië neerstreek. Hij kocht een oude woning in het centrum van Cómpeta, knapte ze op en richtte er enkele appartementen in die hij vooral aan wandelaars verhuurt. ‘Museo Molino Hadriano’ staat in grote letters boven de deur van zijn woning geschilderd. Trots laat hij me een gerestaureerde 19de-eeuwse molen zien die gebruikt werd om olijven en druiven te persen. Het is het pronkstuk van het kleine museum op de benedenverdieping van zijn huis.

’s Avonds verken ik het dorp, een wirwar van schilderachtige steegjes. Geen meter is vlak, geen enkel straatje recht. Alweer valt me op hoe verzorgd en keurig onderhouden de huizen zijn. In tegenstelling tot veel andere bergstreken is hier geen spoor van leegstand of verloering. De bevolking heeft zich aangepast aan de nieuwe tijden. Vroeger waren land- en tuinbouw de belangrijkste bron van inkomsten, nu zijn veel mensen in de bouwsector aan de slag. En de vele toeristen, die brengen natuurlijk ook geld in het laatje.

Bosbrand

Eind juni 2014 woedde een felle bosbrand in de omgeving van Cómpeta. Het vuur kwam tot tegen een buitenwijk, 98 mensen werden geëvacueerd. Gelukkig kreeg de brandweer de situatie net op tijd onder controle, maar de schade aan de natuur was groot. Dat merk ik de volgende morgen, wanneer ik enkele kilometer door de getroffen zone wandel. Ruim 200 ha

natuurgebied ging in vlammen op. Op de afgebrande hellingen groeit zelfs geen sprietje gras. Plots wordt het landschap weer groen. Tussen de pijnbomen gaat het omhoog naar de Cerro Gavilan, een 1130 meter hoge top met in alle richtingen een schitterend panorama: de hoogste toppen van de Sierra Tejeda en Almij-

Vooral de oude Moorse wijk is de moeite, een labyrint van steegjes, trapjes en doorsteekjes.

ara, de heuvels van de Axarquía en in de verte de kustplaats Nerja, het eindpunt van mijn tocht. Geen wonder dat de brandweer tijdens de zomermaanden deze plek als uitkijkpost gebruikt.

Ik werp een laatste blik op de Maroma en ruil de Sierra Tejeda voor de Sierra Almijra: een ruwe bergketen met diepe kloven en spitse toppen tot 1800 meter hoog. De GR volgt een aangenaam, bijna vlak pad halverwege de bergflank. Ooit trokken muilezeldrijvers hier met hun koopwaar heen en weer tussen de kust en

de streek rond Granada, aan de overkant van de bergen. Langs de voormalige handelsweg staan nog een paar ruïnes van oude ‘ventas’, herbergen waar de drijvers halt hielden tijdens hun lange reis. Van het drukke verkeer van weleer is nu geen spoor meer. Uren lang kom ik geen levende ziel tegen in dit eenzame en wilde landschap. Het pad klimt langzaam naar de Collado del Hornillo (1212 m) het hoogste punt van de tocht. De zon brandt. De gaspeldoornstruikjes staan vol gele bloemen. Dit lijkt wel het vroege voorjaar. Alleen de goudgele bladeren van de wilde vijgenbomen herinneren me eraan dat het herfst is.

Spookdorp herrijst

Ik breng de nacht door in *El Acebuchal*: 40 dicht tegen elkaar gebouwde witte huisjes in een groen dal. Een eeuw geleden woonden er nog zo’n 200 mensen in het gehucht, maar de Spaanse Burgeroorlog veranderde alles. El Acebuchal lag midden in de vuurlinie en werd regelmatig beschoten. Na de burgeroorlog voerden de Republikeinen in de streek nog jarenlang een guerrillaoorlog tegen het regime van Franco. De Guardia Civil verdacht de dorpsbewoners ervan de rebellen te steunen en dwong hen in 1949 hun huis te verlaten. El Acebuchal werd een spookdorp, tot een zekere

Spaanse steenbok

De Spaanse of Iberische steenbok is het embleem van het Parco Natural de las Sierras Tejeda, Almijara e Alhama. De kans dat zo’n dier je pad kruist, is groot: er leven ongeveer 2000 exemplaren in het park. De Spaanse steenbok komt alleen voor in Spanje. Hij is kleiner dan de alpensteenbok en zijn hoorns krullen niet alleen naar achter maar ook opzij.

Sedella, een dorp als een prentkaart.

Antonio García Sánchez het hele dorp opkocht en in 1998 aan de restauratie begon. Dertien jaar later was El Acebuchal helemaal uit zijn as herrezen. Een deel van de opgeknapte huizen wordt nu verhuurd als vakantiewoning. Antonio zelf baat samen met zijn zonen een bloeiende bar uit in het dorp.

Het is nog muisstil buiten wanneer ik 's morgens vroeg de sleutel van mijn huisje terugbreng naar de bar. Antonio is al druk in de weer met de voorbereidingen voor het middagmaal. Ik vraag hem hoe hij hier terecht kwam. Waren zijn ouders of grootouders misschien uit het dorp afkomstig? "Mijn schoonvader", verbetert hij. "Mijn vrouw kwam hier als kind vaak met hem naartoe. Ze droomde ervan om ooit terug te keren. Zo is het allemaal begonnen." Antonio stopt me nog snel een folder in de handen over de geschiedenis van het dorp, wenst me een goede reis en weg is hij, weer de keuken in.

Mooiste dorp van Spanje

Anderhalf uur later wandel ik *Frigiliana* binnen. Een bus dropt net een lading bejaarde Japanse toeristen. In de jaren 80 van de vorige eeuw werd Frigiliana uitgeroepen tot het 'mooiste dorp van Spanje'. Sindsdien is het een van de toeristische trekpleisters van de streek. En het moet gezegd: ondanks de drukte en de souvenirwinkels is het een parel van een dorp. Vooral de oude Moorse wijk is de moeite, een labyrint van steegjes, trapjes en doorsteekjes waarin het heerlijk verdwalen is.

De zee is nu heel dichtbij, in vogelvlucht iets meer dan vijf kilometer. Maar GR 249 maakt een lange omweg over een bergrug tussen twee valleien. Tussen de manshoge rozemarijnstruiken gaat het voortdurend op

Een smal pad slingert zich tussen de Rio Higueron en de Rio Chillar.

en af, tot het pad uiteindelijk afdaalt naar de Rio Chillar: een heuse berg-rivier met stroomversnellingen en watervalletjes. Een paar uur later zet ik in *Nerja* een punt achter mijn tocht. Het kustplaatsje charmeert. Geen lelijke hoogbouw hier, een uitzondering aan de Costa del Sol. Ik wandel over de promenade naar het Balcon de Europa, een groot terras op een klif. Voor mij ligt de zee, achter mij de bergen. Een einde in stijl.

STEEKKAART

Route en bewegwijzering

GR 249 – Gran Senda de Málaga – is een 35-daagse rondwandeling in de provincie Málaga, in het zuiden van Andalusië. Er bestaat een uitgebreide website over de route: www.gransendademalaga.es (Engels en Frans).

Gevolgd etappes: Sedella – Cómpea (15 km), El Acebuchal (19 km), Nerja (20 km). De route loopt vooral over paden en onverharde wegen, en af en toe ook een stukje asfalt. Hoogteverschillen tot ongeveer 600 meter.

Kaarten en gidsen

- Topogids GR 249: te downloaden op www.gransendademalaga.es
- Mapa Topográfico Nacional de España (MTN25) Instituto Geográfico Nacional, nrs. 1055-I, 1054-II, 1040-IV
- *Wandervakantie in Cómpea, 14 wandelingen rond Cómpea*, Joost Schepel
- *The Mountains of Nerja: Sierras Tejada, Almirajara Y Alhama*, Jim Ryan, Cicerone 2014

Info

Er zijn veel overnachtingsmogelijkheden langs de route. Ik overnachtte in Cómpea (Pension Hadriano, www.spanjeanders.nl), El Acebuchal (La Casita, www.elacebuchal.es) en Nerja (Hostal Abril, www.hostalabril.com).

Vanuit Malaga zijn er bussen naar Sedella (www.autocares-carlos.es), Cómpea (Loymerbus, www.competa.es) en Nerja (www.alsa.es). De laatste kilometers van de tocht lopen langs een drukke weg. Daarom neem je aan de Cuevas de Nerja beter deze bus naar het centrum van Nerja.